

DUIN EN BOSCH

Nader onderzoek beschermde fauna

DUIN EN BOSCH

Nader onderzoek beschermde fauna

Opdrachtgever:
DNS Planvorming bv
De heer R. Dekker

Projectnummer : P18167
Datum : 31 oktober 2018

Projectleider : P.M.A. van der Wielen
Controle : B. Stoffer
Paraaf :

Postbus 36233
1020 ME AMSTERDAM
Telefoon: 06-50523935
E-mail: info@groenadviesamsterdam.nl

INHOUDSOPGAVE :

1	INLEIDING	3
2	HET PROJECTGEBIED.....	4
3	UITGEVOERD VELDWERK	5
3.1	Vleermuizen	5
3.2	Boommarter.....	6
3.3	Eekhoorn	6
4	RESULTATEN VELDWERK	7
4.1	Vleermuizen	7
4.2	Boommarter.....	7
4.3	Eekhoorn	8
4.4	Overige diersoorten.....	8
5	CONCLUSIES	9

1 INLEIDING

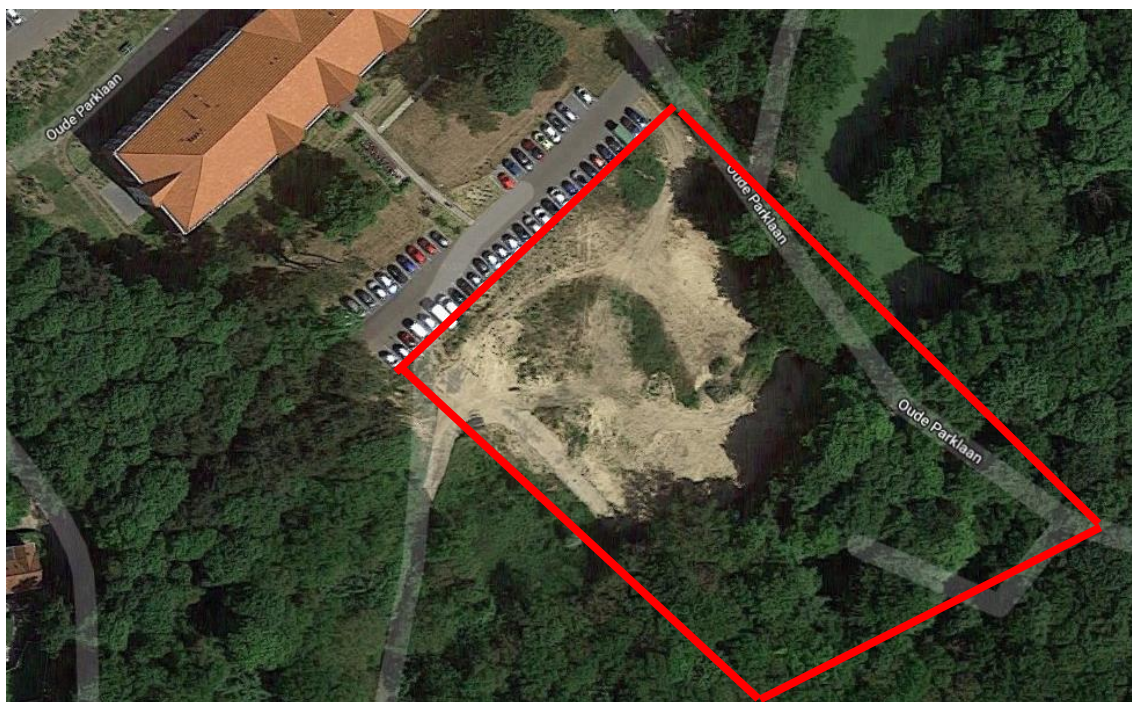

Dit voorjaar voerden we een quickscan uit in een deelgebied van het terrein van Duin & Bosch te Castricum. Daaruit bleek dat het terrein geschikt is voor een aantal beschermde diersoorten. Daarvan zijn soorten als eekhoorn, boommarter en diverse soorten vleermuizen ook bekend van het terrein dan wel de directe omgeving ervan. We adviseerden daarom nader onderzoek om de aan- dan wel afwezigheid van deze dieren vast te stellen. Dit onderzoek is gedurende de zomer en najaar van 2018 uitgevoerd.

2 HET PROJECTGEBIED

Het onderzoeksgebied bestaat uit een perceel op het terrein van Duin en Bosch. Het grootste deel bestaat uit een braakliggend veld met pionierplanten. De rest bestaat uit bos en een beukenlaan. Deze laatste groeit aan weerszijden van de Oude Parklaan, een fiets-/wandelpad.

In het gehele gebied staat 55 bomen, voornamelijk zomereiken en beuken. Het overgrote deel daarvan gaat verloren bij de realisatie van de nieuwe inrichting.

Projectgebiet

Nieuw ontwerp met locatie bomen

3 UITGEVOERD VELDWERK

3.1 Vleermuizen

Voor onderzoek naar vleermuizen is door het Netwerk Groene Bureau's een vleermuisprotocol opgesteld. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van gebieden voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen. Het is een hulpmiddel voor deskundige vleermuisonderzoekers en de beoordelaars van vleermuisonderzoek om te bepalen wat een juridisch redelijke onderzoeksinspanning is voor een specifieke locatie.

Het protocol (versie 2017) bundelt daartoe de bestaande kennis over onder meer de beste veldcondities, de perioden voor onderzoek, het aantal en de duur van veldbezoek. Het toepassen van het protocol geeft een grote mate van zekerheid dat het bevoegd gezag bij de aanvraag van een Verklaring Van Geen Bezwaar bij de Omgevingsvergunning of ontheffing voor de Wet natuurbescherming geen aanvullend inventarisatieonderzoek verlangt en dat een onderzoek stand houdt in een eventuele juridische procedure.

Vleermuizen gebruiken bomen gedurende het jaar op meerdere manieren. In de winter als winterverblijf, in het voorjaar als kraamverblijf en zomerverblijf en in het najaar als paarverblijf. Daarnaast kunnen bomen dienen als foerageergebied of als vliegroute. Een onderzoek moet dan ook zodanig worden opgezet dat alle functies worden onderzocht.

In de praktijk houdt dit in dat er in de periode 15 mei -15 juli twee bezoeken zijn gebracht om kraam- en zomerverblijfplaatsen op te sporen. Deze twee bezoeken moeten volgens het protocol minimaal 20 dagen uiteen liggen.

Voor het vaststellen van baltsverblijfplaatsen en winterverblijven zijn in de periode 15 augustus – 1 oktober twee bezoeken gebracht om dergelijke verblijfplaatsen op te sporen.

Gedurende deze bezoeken zijn tevens waarnemingen verzameld met betrekking tot foerageergebieden en vliegroutes. Dit is gedaan door het gehele gebied in een laag tempo te doorkruisen waarbij direct na zonsondergang is gepost op potentiële vliegroutes zoals de beukenlaan en de oostelijke zijde van het gebied.

Voorafgaand daaraan zijn alle bomen in het projectgebied visueel beoordeeld op de aanwezigheid van voor vleermuizen geschikte verblijfplaatsen zoals holten, ingerotte snoeiwonden, scheuren en loshangende bastplaten.

Het veldwerk is met behulp van een batdetector uitgevoerd. Met dit apparaat worden de voor ons onhoorbare ultrasone geluiden omgezet in voor ons hoorbare geluiden. Aan de hand van deze geluiden kan de soort vleermuis worden bepaald. Er zijn twee typen batdetector gebruikt. Bij de meeste bezoeken de Elekon Batlogger M en op de avonden dat een tweede waarnemer mee was ook de Patterson D100. Bij twijfel is getracht dieren met een spotlight in beeld te krijgen, ook om het gedrag beter te kunnen beoordelen.

Er zijn vier bezoeken gebracht:

22 juni 22.30 -00.30
12 juli 22.10 – 00.25
22 augustus 22.00 – 00.10
25 september 20.05 – 22.25

3.2 Boommarter

Voor het opsporen van boommarters is gebruik gemaakt van de richtlijnen van de Zoogdiervereniging. Dit houdt in dat er zowel naar sporen wordt gezocht als dat er bij gebruikers van het terrein is geïnformeerd naar waarnemingen. Tevens is op de diverse waarnemingsites gezocht naar waarnemingen en verkeersslachtoffers.

We bezochten het terrein in voor- en najaar vier maal in de vroege avond, voorafgaand aan de vleermuisonderzoeken. Gedurende deze bezoeken zijn alle geschikte bomen (het overgrote deel) geïnspecteerd waarbij met name is gelet op krabsporen (veroorzaakt bij het klimmen), de aanwezigheid van latrines in bomen (veelal op de basis van gesteltakken) of op markante plekken op de bodem en de aanwezigheid van holen van de juiste grootte.

Nestkasten voor bosuilen en dergelijke en grotere vogelnesten die ook als rustplaats gebruikt worden, zijn niet in het gebied aanwezig.

Wandelaars die we tijdens het veldwerk tegenkwamen zijn benaderd met vragen over de aanwezigheid van boommarter en eekhoorns in het gebied.

3.3 Eekhoorn

Voor eekhoorns geldt dat zwervende dieren overal kunnen worden waargenomen. Voor dit onderzoek is met name de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van belang. Dergelijke verblijfplaatsen bestaan uit karakteristieke nesten hoog in de bomen. We brachten in totaal vier namiddag/vroege avondbezoeken (gecombineerd met die voor boommarter) waarbij we alle bomen bekeken op de aanwezigheid van nesten.

4 RESULTATEN VELDWERK

4.1 *Vleermuizen*

Bij de inspectie van de bomen binnen het projectgebied zijn geen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen. Inrottende holten of snoeiwonden ontbreken volledig en tevens ontbreken spleten en/of loshangende stukken bast.

Bij de vier veldbezoeken zijn ook geen aanwijzingen voor verblijfplaatsen waargenomen. Wél zijn bij de eerste drie bezoeken regelmatig vleermuizen van meerdere soorten waargenomen.

In de schemer werden meestal enkele hoog overvliegende rosse vleermuizen waargenomen. Deze hadden geen binding met het terrein en waren op weg van hun kolonies in het duingebied naar hun foerageergebieden. Deze liggen tot tientallen kilometers van hun verblijfplaatsen.

Boven de vijver net buiten het projectgebied werden gedurende de eerste drie bezoeken kleine aantallen (2 tot 3) foeragerende watervleermuizen waargenomen. Deze waren daar veelal de gehele avond aanwezig. Deze soort verblijft vooral in bomen maar wordt soms ook in grotere gebouwen op zolders en bunkers aangetroffen.

Gedurende het tweede bezoek werd een eenmalige waarneming gedaan van een baardvleermuis. Deze vloog via de beukenlaan richting het zuiden. Dit is een soort die vooral in bomen verblijft maar in de regio ook uit gebouwen bekend is.

Langs de bosrand zijn de meeste avonden enkele foeragerende laatvliegers waargenomen. Deze waren meestal kort na de schemer aanwezig en verbleven niet lang in het gebied. Dit is een soort die in gebouwen verblijft.

Zowel in het bos als in de beukenlaan werden meerdere waarnemingen gedaan van de gewone grootoorvleermuis. Omdat deze soort een zacht geluid heeft dat soms sterk op dat van andere soorten lijkt, kan het voorkomen onderschat zijn. Ze verblijven zowel in bomen als bebouwing waarbij ze gedurende het zomerhalfjaar zeer mobiel zijn; ze wisselen veel van verblijfplaats.

Bij de twee laatste bezoeken werden kleine aantallen ruige dwergvleermuizen waargenomen. Het betrof foeragerende beesten nabij de vijver en in de bosrand bij het braakliggende terrein. Deze soort verblijft vrijwel uitsluitend in bomen.

De algemeenste soort in dit gebied is de gewone dwergvleermuis. Deze werden zowel over de gehele lengte van de beukenlaan als in het bos zelf waargenomen. Dieren bleven langdurig foerageren in openingen tussen de boomkronen en boven de open plek in het bosvak. Veelal werden, in tegenstelling tot de andere soort, de gehele avond gewone dwergvleermuizen waargenomen. Het betreft over het gehele gebied minimaal 5 à 10 exemplaren.

4.2 *Boommarter*

Er werden geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van boommarters aangetroffen. Bij deze onderzoeksintensiteit hadden we minimaal sporen moeten kunnen vinden. Belangrijk is waarschijnlijk het ontbreken van geschikte schuilplaatsen zoals holten, nestkasten of oude nesten van grotere vogels.

Ook gebruikers van de paden en de open plek in het bos, hadden hier nooit boommarters gezien.

4.3 Eekhoorn

Ook voor deze soort werden geen aanwijzingen gevonden dat deze hier voorkomt. Zowel de kenmerkende, goed op te sporen nesten als vraat aan dennenappels, paddenstoelen en vruchten en dergelijke werden niet aangetroffen. Ook omwonenden gaven aan deze soort hier nooit te hebben waargenomen.

4.4 Overige diersoorten

Gedurende het veldwerk werden soorten als egel, bosmuis en rosse woelmuis waargenomen.

5 CONCLUSIES

In het projectgebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Tevens werden zowel visueel als met behulp van de batdetector geen vleermuizen in de bomen vastgesteld.

Daarnaast zijn er geen vaste vliegroutes door het gebied. Rosse vleermuizen vliegen weliswaar over het gebied maar doen dit zodanig hoog dat ze geen gebruik maken van de structuren in het projectgebied.

Wel maken meerdere soorten vleermuizen gebruik van het gebied om er te foerageren. Het betreft laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en beide soorten dwergvleermuizen. Afhankelijk van de soort gaat het om zeer kleine (2-3) tot kleine aantallen (5-10). Opvallend is dat het bij de meeste soorten alleen om dieren gaat die in het begin van de avond aanwezig zijn. Alleen bij de gewone en ruige dwergvleermuis zijn de gehele avond foeragerende dieren aanwezig. Mogelijk is dit ook het geval bij de gewone grootoorvleermuis. Maar deze soort is moeilijk goed vast te stellen. Met behulp van een spotlight zijn echter nauwelijks waarnemingen van deze soort gedaan.

Het gebied is dus een aantrekkelijk foerageergebied voor vleermuizen. In de nieuwe situatie gaat echter een groot deel van het nu onderzochte bos verloren. Wel blijft minimaal de oostelijke helft van de laan en mogelijk een deel van de westelijke zijde van de laan gehandhaafd. Juist daar zijn de meeste vleermuizen waargenomen.

Sowieso is onze inschatting dat het verdwijnen van de strook bos nauwelijks of geen invloed zal hebben op de kwaliteit van het leefgebied van de vleermuispopulaties binnen Duin & Bosch. Hetgeen verloren gaat, circa 50 bomen, is immers een fractie van het op en rond het terrein aanwezige bos. Zie hieronder.

Het is dus niet noodzakelijk om extra maatregelen te treffen vanwege de aanwezigheid van vleermuizen. Wel is het de overweging waard om natuurinclusief te bouwen. Daarbij zouden in de nieuw te bouwen huizen vleermuiskasten ingebouwd kunnen worden. Zie voor meer informatie: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/technieken-beheer-en-innovatie/natuurinclusief-bouwen>

Daarnaast is het wenselijk om bij het plaatsen van verlichting rekening te houden met de aanwezigheid van vleermuizen in de beukenlaan en langs de bosrand. Deze dieren zijn namelijk lichtmijdend. Door selectief verlichtingsbronnen te plaatsen en daarbij minder verstorend licht te gebruiken, kunnen de nadelige effecten van verlichting sterk worden beperkt. Voorbeelden zijn lagere lantaarnpalen die alleen licht schijnen waar noodzakelijk en het gebruik van amberkleurige ledlampen zonder UV-licht.

Zoals aangegeven zijn er geen verblijfplaatsen van boommarters of eekhoorns. Ook komen ze niet regelmatig voor. Het incidenteel voorkomen van deze soorten is niet uitgesloten maar het projectgebied maakt geen deel uit van het leefgebied van deze soorten. Er zijn wat deze soorten betreft, geen belemmeringen voor de bouwplannen.

Wel komen enkele algemene, landgebonden kleine zoogdieren voor. Deze drie soorten staan alle op de Verordening Vrijstellingen Noord-Holland. Dit houdt in dat bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting, zoals hier het geval is, de bescherming van deze dieren vervalt.

Wel geldt als altijd de zorgplicht. Dit houdt in dat er zodanig gewerkt moet worden dat er zo min mogelijk schade aan flora en fauna ontstaat; ook voor de niet beschermde soorten!